

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica	Batxillerat / Grau en Teologia					
Assignatura	4ME01I MORAL ESPECIAL I – AMOR-SEXUALITAT					
Any	2023-2024	Curs	Cinquè	Valor lectiu	3 ECTS	
Període lectiu	2n. semestre	Hores setmanals		2	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Dtnda. Margarida Bofarull i Buñuel rscj			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

El tractat de Teologia Moral Fonamental ha estudiat el nucli del missatge moral cristià, és a dir, la nova manera de ser de la persona que viu en l'Esperit del Senyor, mort i ressuscitat. El tractat de Moral de l'Amor i la Sexualitat, un dels temes de moral especial, estudia l'aplicació d'aquella manera de ser en l'Esperit a l'àmbit de la vida sexual. Es tracta d'aprofundir el contingut i el sentit d'un discurs moral cristià sobre la sexualitat, en la mesura que la vida sexual, com també els altres àmbits de l'experiència humana, concreta i realitza les actituds radicals del viure evangèlic en la vida real i concreta. Aquest estudi té en compte el pluralisme tan acusat del nostre clima social, especialment en aquest tema, i la necessitat d'un diàleg fructífer amb les ciències, amb els coneixements sociològics i amb la pastoral eclesial.

Requisits i orientacions prèvies

Haver cursat i aprovat moral fonamental.
Tenir cursat el primer trienni del grau.

Objectius

S'insereix en l'objectiu general dels estudis de Teologia Moral: individuar i aprofundir tant el contingut com el sentit d'un discurs moral cristià; i això, en l'interior del pensament teològic, i també en el conjunt de les tendències ètiques del món actual. Dins d'aquest marc, l'assignatura de Moral Sexual intenta concretar els principis bàsics de l'ètica sexual que puguin il·luminar les qüestions tan delicades que planteja la dimensió sexual de la vida humana.

L'assignatura pretén assegurar un coneixement suficient dels fonaments bàsics de l'antropologia i l'ètica sexuals:

- estudi científic – amb els seus accents més importats
- estudi bíblic - amb l'anàlisi de la tradició bíblica i els seus textos més decisius
- estudi del magisteri - amb l'aportació dels documents més importants del magisteri de l'Església.

Aquests fonaments permeten la formulació dels principis de la moral sexual cristiana, i l'aprofundiment de les qüestions més urgents i més complexes de la vida sexual humana.

Assolir els coneixements necessaris per a fer una reflexió i anàlisi moral dels diferents temes i situacions que es presenten en relació amb la sexualitat humana, des de un coneixement bàsic de les ciències humanes corresponents.

Assolir els coneixements fonamentals del discurs moral cristià sobre la sexualitat humana.

Assolir eines per al diàleg en un món plural, i per a una pastoral eclesial.

Competències

Competències transversals (genèriques)

- capacitat d'observació, de reflexió i d'anàlisi crítica de la realitat que ens envolta;
- capacitat d'anàlisi i de síntesi dels diversos elements que componen la teologia moral;
- coneixement de les fonts científiques, bíbliques, patrístiques, magisterials i teològiques del pensament moral cristià;
- capacitat de reflexió, de raonament crític i de discerniment sobre allò que és essencial i accessori;
- claredat en el pensament i precisió en l'expressió parlada i escrita a l'hora d'elaborar un discurs teològic, per tal d'aprendre a construir el propi coneixement;
- capacitat d'estimativa moral, amb la valoració adient dels principis morals i discerniment prudencial de les situacions concretes;
- seny pastoral, capaç de discernir el valor del judici moral i el tracte més adient a cada persona i cada comunitat;
- capacitat de treball en equip i d'exposició/debat sobre les matèries tractades.
- Comprensió lectora.
- Apertura intel·lectual.

Competències específiques:

- plantejament adequat de la qüestió moral en el tema de la sexualitat i d'una paraula cristiana en aquesta disciplina;
- coneixement de les fonts bíbliques, patrístiques, magisterials i teològiques del tema de la moral sexual, situant-les en el seu context històric i en el procés del pensament;
- coneixement de les dades científiques que il·luminen l'antropologia sexual;
- comprensió dels principis fonamentals de la moral sexual cristiana i de la seva fonamentació teològica i antropològica;
- reflexió adient sobre les qüestions més complexes i delicades que planteja avui l'ètica sexual;
- discerniment adequat dels diversos dimensions que intervenen en la pregunta moral, especialment sexual: la valoració ètica del fet objectiu, el judici ètic sobre les persones implicades i l'acció pastoral de l'Església en aquest tema.
- Capacitat d'expressar correctament i teològicament la visió cristiana de la sexualitat humana i de comprendre els dilemes més freqüents que es presenten en aquest àmbit.

Continguts

I.FONAMENTACIÓ I PRINCIPIS MORALS:

1. Plantejament general de la sexualitat humana.
2. Les fonts de la moral sexual: revelació i ciències humanes.
3. Aproximació científico-fenomenològica a la sexualitat humana.
4. El pensament bíblic sobre sexualitat.
5. El Magisteri de l'Església.
6. Principis morals de la vida sexual humana.

II. QÜESTIONS ESPECÍFIQUES:

1. Matrimoni.
2. Paternitat- Maternitat responsable i regulació de la natalitat.

3. Celibat consagrat.
4. Homosexualitat.
5. Autoerotisme i Masturbació.
6. Erotisme i pornografia.
7. Ideologies de gènere.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

En el desenvolupament de l'assignatura, es procurarà alternar l'estudi i la reflexió personals, la intervenció escrita o oral de l'estudiant i el treball en equip. Es potenciarà el diàleg així com l'exposició i el comentari per part de l'alumnat sobre les diverses qüestions.

En les classes.

- La professora explicarà les línies fonamentals de cadascun dels temes anunciats en el programa;
- A la primera part del curs s'analitzaran els textos bíblics i magisterials de referència. D'aquí que convingui tenir el text bíblic i els documents magisterials més importants.

A més de la participació activa en les diverses sessions, a la tutoria individual es donaran orientacions per al treball personal.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Es comprovarà la consecució dels objectius i estratègies mitjançant els exàmens, els treballs, l'exposició a l'aula i en la tutoria personal;
- Per tractar-se d'una avaluació continuada es tindrà en compte l'assistència a classe, el diàleg i la participació en les activitats proposades;
- Es valorarà la redacció, la presentació i l'aportació personal, especialment en els treballs i activitats;
- Es donarà un valor positiu a la capacitat d'elaborar un judici a la llum de la informació adquirida;
- Es valorarà l'assistència a seminaris, conferències o activitats complementàries relacionades amb la matèria.
- Interès per aprendre i aprofundir mostrat en les classes presencials.

Tècniques d'avaluació:

- S'avaluaran les competències genèriques en les tutories personalitzades, en l'exposició a l'aula, en la presentació dels treballs i en el diàleg a classe (10 %)
- Les competències específiques s'avaluaran per mitjà de:
 - + un examen escrit.
 - + un treball escrit sobre un text o llibre prèviament assenyalat.

Bibliografia bàsica

- CALVO CUBILLO, Q., *Para comprender el placer en la ética cristiana*, Navarra: Verbo Divino (2008).
- CLARET, M., *L'amor, la sexualitat i la fecunditat. El Magisteri de l'Església fins a la Familiaris Consortio*, Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya-Herder (1995).

- FERNÁNDEZ, Bonifacio - PRADO, Fernando (Eds.), *Celibato por el Reino: carisma y profecía*, Madrid: Publicaciones Claretianas (2003).
- FLECHA, J.R., *Moral de la sexualidad. La vida en el amor*, Salamanca: Sígueme² (2012).
- FLECHA, J.R., *Moral de la persona. Amor y sexualidad*, Madrid: BAC (2002).
- FUMAGALLI, Arsitide, *La cuestión del gender*, (Presencia Teológica 238), Cantabria: Sal Terrae (2016).
- GAVALDÀ RIBOT, Josep Maria, *Cultura y homosexualidad: consideraciones socioculturales, teológico-morales y pastorales en el mundo occidental*, Roma: Pontificia Universitas Lateranensis (2008).
- GOBILLIARD, Emmanuel, *Pudor...¿Hoy?*, Burgos: Monte Carmelo (2015).
- LÓPEZ AZPITARTE, Eduardo, *Simbolismo de la sexualidad humana: criterios para una ética sexual*, Santander: Sal Terrae (2001).
- MARTÍNEZ VERTEL, Luís Rafael sj, <<La sexualidad humana a la luz de una fundamentación antropoteológica>>, *Reflexiones Teológicas* 9 (2012) 73-94.
- MORA, G., “Ética sexual”, en M. Vidal, *Conceptos fundamentales de ética teológica*, Madrid: Trotta (1992), pp. 533-562.
- TORRE, Javier de la (<<ed.>>), *Sexo, sexualidad y bioética*, Madrid: Comillas (2008).
- VICO PEINADO, José, *Liberación sexual y ética cristiana*, Madrid: San Pablo (1999).

Documents del Magisteri:

- Concilio Vaticano II, *Gaudium et Spes*. (1965), n° 47-52.
 - PAU VI, *Humanae Vitae*. (1968).
 - JOAN PAU II, *Familiaris Consortio*. (1981).
- FRANCESC, *Amoris Laetitia* . (2016).